

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje šte. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 30. novembra 1905.

Štev. 48.

Vseavstrijski katoliški shod in koroški Slovenci.

Ob ne ravno preveliki udeležbi se je vršil dne 18., 19., 20. in 21. t. m. vseavstrijski katoliški shod na Dunaju. Ob ne preveliki udeležbi pravimo, kajti shod, ki naj bi bil izraz vseh katolikov Avstrije, bi moral imeti po našem mnenju pač nekoliko drugačno lice, kakor pa ga je imel ta shod. Ako primerjamo sedanje gibanje za splošno volilno pravico z omenjenim shodom, moramo pač reči, da izpade primera za katoliški shod zelo slabo — na Dunaju se ni čutilo, da bi bilo te dni kaj posebnega, ako izvezamo enkrat kratki demonstracijski pohod (2000 ljudi) in povečani tramvajski promet iz dvanajstega okraja, kjer je stanovala večina udeležencev, v tretji okraj, kjer so se v Sofijinih dvoranah vršila zborovanja.

Naravnost oporekati pa moramo, da bi bil imel ta shod značaj vseavstrijskega katoliškega shoda, kajti Slovani se shoda, lahko rečemo, niso udeležili. Čehov ni bilo, Poljakov tudi ne, Malorusov ne, Hrvatov ne, zastopani so bili le Slovenci v večjem številu, in to tudi samo koroški Slovenci. Vsa masa udeležencev je bila nemška in prav lahko se reče, da je bil to le shod nemških avstrijskih katoličanov, katerim se je pridružil nekoliko, ne dosti nad sto Slovanov, večinoma Slovencev. Razun Koroške niso poslane druge slovenske kronovine na katoliški shod dosti več kakor 20 oseb, koroških Slovencev pa smemo šteti kakih 65, ako odračunamo one, kateri so sicer naši najhujši nasprotniki, pa so se sedaj — kot Slovenci — udeležili shoda. Shod je imel popolnoma, izključno nemški značaj. Govorilo se je samo nemški, čuti ni bilo niti ene slovanske besede. To naj bi bil vseavstrijski katoliški shod! In koliko se je oziralo na slovanske narode, na slovanske razmere, o tem spodaj.

V soboto, dne 18. t. m., se je v otvoritvenem zborovanju sestavil odbor za celi čas shoda. Predsednikom je bil izvoljen deželni glavar predarlski Rhomberg. Nadalje sta bila v odboru dva Nemca in eden Poljak; zapisnikarja sta bila dva Nemca in eden Hrvat. Papežovo pismo je prebral dunajski nadškof, kardinal Gruscha, nakar so sledili pozdravni govori. Pozdravnega večera se je ude-

ležilo veliko število udeležencev. Ob tej priliki se je posebno hvalil napredek nemške Jožefove družbe na Koroškem, dočim se družbe sv. Mohorja, ki je gotovo ravno tako katoliška, kakor Jožefova družba, z njenimi 85.000 udi ni nihče spomnil, dasiravno je to najmočnejša katoliška družba v Avstriji. No, seveda — slovenska je.

Izmed vseh takoiimenovanih „sklepčnih“ zborovanj se nam je zdelo ono največje praktične važnosti, katero je imelo za predmet časnikarstvo. Pri tej točki smo se nadejali, da se bo shod pokazal vsaj nekoliko „vseavstrijskega“. Ali varali smo se. Kako bi se pa tudi človek, posebno koroški Slovenec, mogel navdušiti za stvar, ako čuje le o splošni podpori, katera naj se daje listu „Reichspost“, katerega imamo koroški Slovenci vsled znane matične zadeve v tako slabem spominu. Navdušujmo naj se za list, ki nas je v življenski naši zadevi najnesramnejše napadel! In pri vsem tem niti najmanjšega zagotovila, da bi se stvar obrnila na bolje. Sklenilo se je namreč ustanoviti katoliško tiskovno društvo — „Pius-Verein“ —, katerega namen je, podpirati katoliško časništvo, v prvi vrsti pa povzdigniti obzorje in ugled nemških dveh dnevnikov „Reichspost“ in „Vaterland“. V odbor za izvršitev tiskovnih vprašanj so bili izvoljeni sami Nemci, ako naj ne smatramo tržaškega škofa Nagl-na, rodom Nemca, ali pa morda našega celovškega škofa za zastopnika slovenskih teženj. Pripomnimo naj tudi, da je pri tem zborovanju opozoril predsednik Slovence župnika Kalana, ki je samo omeniti hotel brnsko vseučiliščno zadevo, takoj, da to ne spada k stvari. V brnski vseučiliščni zadevi, so se namreč nemški krščanski socijanci izrekli sondačne v vsemi nemškimi strankami. Radovedni smo le, kak vrišč bi bil nastal, ako bi se bil kak Slovan spomnil svojega narodnega ponosa in bi bil ob tej priliki začel govoriti v svojem jeziku. Tu bi bil predsednik še hitrejši s svojim opominom.

V najvažnejšem vprašanju se je torej popolnoma razdril vseavstrijski značaj shoda, prezrlo se je popolnoma slovanske narode. Koroški Slovenci so se zvečer zbrali, in kakor je bilo spoznati po odobravanju, ki je sledilo govoroma gg. Dobrovca in Ekarja, je njihovo ogorčenje doseglo višek. Čule so se ostre opazke, da se je slovanske, posebno pa slovenske udeležence porabilo samo za štafazo in nič za drugega, da shod, ki ne upošteva na-

rodni pravice razun onih nemškega naroda, nima pravice, da bi se mu nadevalo ime vseavstrijskega katoliškega shoda. To je le shod Nemcev, Nemcem v korist, in Slovani, posebno pa Slovenci, nimamo nikakega povoda, niti želje, vprihodnje biti stopnjišče, po katerem bi Nemci, in naj bodo kakoršnikoli, stopali kvišku. Takega shoda se ne udeležimo več! — Da to ogorčenje ni ostalo skrito Nemcem, je prav dobro pokazal zadnji dan katoliškega shoda, kajti z nemške strani se je javno izreklo vprašanje, kaj bodo Slovani porekli k popolnoma nemškemu odboru itd. In zvečer pri odhodnem večeru v rotoški dvorani si čul samo o pravičnosti napram slovanskim narodom, da bi skoraj verjel: no, odslej nas čaka iz nemških rok sam med in sladkor. Čudno le, da se nekaterim ni dostavilo vabilo k temu večeru, kjer so se delile v spomin v posebnih tobačnicah smodke in smodčice. Morda so se bali, da ne bi se bilo preveč „kadilo“.

Nekateri udeleženci iz Koroške so se vrnili že v torek zvečer domov, večina pa v sredo zjutraj. Ogledali so si cesarski Dunaj, udeleževali se zborovanj, zabavljali zoper odiranje v hotelih, tožili o mučnem prevažanju iz dvajsetega v tretji okraj, govorili o Luegerju, o rotoški kleti in marsičem drugem, kar se vidi in poskusi na Dunaju, ter pridevali, da se katoliškega shoda na Dunaju ne udeleže več. Da bi bil vzel z Dunaja s seboj kdo kak globlji vtis, je popolnoma izključeno, kajti stvarni govori so bili za večino poslušalcev previsoki. Edini govornik, ki ga je preprosto ljudstvo res razumelo, je bil Kunschak, ki je govoril o delavskem vprašanju, dočim je na pr. Liechtensteina mogel razumeti le izobraženec.

Peti vseavstrijski katoliški shod je minil. Sklenilo se je mnogo, resolucije obsegajo cele pole, a da bo imel shod za nas Slovence, posebno pa koroške Slovence, kakih koristnih posledic, o tem zelo dvomimo. Udeležili smo se ga ter prišli do prepričanja, da bodo v prihodnje Nemci prirejevali svoje shode sami zase, brez naše sodelležbe, kajti zato, da bi se nas preziralo, zato nismo pripravljeni žrtvovati več časa in denarja. Ako se drugi Slovenci in Slovani iz narodnega ponosa ne dajo izrabljati, ne bomo se dali tudi mi. Takrat, ko se nam zagotovi popolna enakopravnost, takrat smo pripravljeni tudi mi sodelovati, drugače pa ne. Za druge delati v svojo izgubo, kaj takega

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

Ti moj precartani Tine!

Kakor okrogla Klara pri zlatem studencu v mestu lintverna v svoji navdušenosti za šent-jakobsko šolo pozdravi vsakega gosta, še prej da mu prinese vina ali piva, z besedami: „Če pa te mate te špilce“, tako bi tudi jaz lahko

rekel: Dragi Tine, kje so orehi, fige, rožiči, ker bliža se Miklavžev večer, da bo mogoče deliti med pridne otroke.

Da, Miklavžev večer, to so še bili časi nekdanj, polni strahu, a tudi veselja. Moja mati so vedno rekli, če je kdo prašal, ali sem priden, da pač grem gor namesto dol in narobe. Ali so imeli prav, tega ne vem, ampak toliko je res, da se nisem posebno potrudil, izvršiti takoj vsako naročilo. Če se je pa bližal Miklavžev dan, tedaj pa so moja ušesa naenkrat bolj natanko slišala in noge so bile tudi bolj urne, ne da bi bilo treba brezovega olja.

In Miklavžev večer sam! Sapa napeta, to je bilo hujši skoraj kakor sodni dan. Sedel sem že od solnčnega zahoda za mizo in prosil mater, da bi me branila, medtem ko mi je srce pri najmanjšem šumu zaropotalo kakor kladivo v kovačnici. In če je prišel Miklavž s „špicbartnom“, tedaj je

bila zmešnjava gotova. Amen v očenašu je bil spredaj, očenaš pa zadaj. To pa nič ni dejalo, saj jabolka, fige, rožiče sem vendar le dobil in tudi šibo za dan nedolžnih otročičev.

Tako se je godilo vsako leto. Nekega leta pa sem imel zastoj strah, kajti Miklavža ni bilo in bil sem skoraj žalosten. To pa je opazila moja babica in rekla je: Moraš pač, predno greš spat, nastaviti skledo na mizo, da ti po noči strese Miklavž noter svoje darove, ko bo šel mimo. Rečeno, storjeno, in nastavlil sem največjo skledo, ki smo jo imeli, da bi gotovo Miklavž ne prišel v zadrego, kam dejati darove. Ko nato sladko zaspim in se mi je že sladko sanjalo, kaj sem vse dobil, se naenkrat prebudim. Ko pogledam izpod odeje na mizo, ali se je Miklavž že izkazal, zagledam, o čudo, na mizi luč, zraven pa sta stala oče in mati ter prav natiroma polagala suhe češplje, orehe, jabolka v skledo. Nazadnje zašepetajo oče: „Še eno „cvancgarco“ mu bom priložil.“ — „Je preveč“, menijo mati. „Nekaj krajcarjev tudi zadostuje; kam pa bo s tolikim denarjem.“ — „Je pa priden“, zagovarjajo me oče, „saj lepo uboga.“ — „E kaj še“, razvnamejo se mati, „nič ni priden. Zmerom lajna pa lafira okrog.“ — „Bodi no tiho, drugače se še zbudi“, in dejali so „cvancgarco“ v skledo, mati pa so malo nejevoljno gledali, a bili so tihi, ker niso hoteli, da bi se zbudi. Tedaj pa sem tudi jaz hitro smuknil pod odejo in se delal kakor bi spal, četudi do jutra nisem mogel več zatisniti oči! Da sem pa tudi odslej vedel, kakšen je nočni Miklavž, je umljivo. Žal, da je vse to kmalu nehalo, ker šel sem v mesto in prišel med tuje ljudi in tam je drugače.

Minila so otroška leta in z njimi strah in veselje Miklavževega večera. Toda pustimo to, da bi mogoče še Barigeljc delal kisel obraz, to vendar ni njegova naloga.

Spomin na Miklavžev večer živi tudi še med odrastlimi in navada je, da si dajejo ob tej priliki sorodniki, prijatelji in znanci darila.

Ko sem tako zadnjič sedel s svojo Franco doma, da bi izvedel po ovinkih, kaj bi si rada voščila za Miklavža in sem tudi uganel, da bi imela najrajši lepo zimsko jopico, nanesla je nehote govorica na nekdanje dni.

Ko se tako pomenkujeva, pravi naenkrat Franca:

„Veš, dragi moj Barigeljček, vedeti moraš, da sem le vedno na te mislila in tebe najbolj obrajtala. Da pa je tudi neki Slavoljub lazil za mano, zato pa jaz ne morem. Vedel je sicer, da sem tebi dala besedo, a vendar je upal, da te izpodrine, kar je poskušal na vse načine, a jaz sem seve ostala kamenitega srca. Prišel pa je Miklavžev večer in upajoč, da pridobi ob tej priložnosti s posebnim darilom mojo naklonjenost, pošlje mi lepo škatljičko sladkih bonbončkov, a zraven pa mično pesem. Da pa vse to nič ni zdalo, to pa itak veš.“

Vstala je Franca in vzela iz omare omenjeno pesem. Z zanimanjem sem jo prečital in ker je mogoče še kdo drugi radoveden, kako se glasi, objavim jo tukaj v celoti. Glasi se pa:

Miklavž.

V nebesih se svetih star Peter jezi,
današnji ta šunder po volji mu ni:
kričanje in vpitje pač taka je stvar,
da dela veselju nebeskemu kvar.

pač ne bo nihče pričakoval od nas. Dovolj imamo lastnih skrbi, dovolj imamo dela doma — storimo rajši tu svojo dolžnost, kajti lastna hiša nam je bližja nego tuja in če ne rešimo svoje, nam tuja ne bo odprla svojih vrat, najmanj pa nemška!

Deželni zbor koroški l. 1905.

Deželna požarna zavarovalnica.

Dne 7. novembra obravnavalo se je o deželni požarni zavarovalnici. Ljudje jo poznajo, kmetijska družba, učitelji, občine, vse se je do zdaj potegovalo za ta zavod. Zakaj? Zavarovanje je podjetje, ki naj bi dalo deželi zaslužka in dobička, in ki naj bi ob enem postopalo pri požarih kulantno, to je hitro in pravično. A to podjetje ima že zopet primanjkljaja 19.000 kron! V premijah (plačilu zavarovancev) je zavod sprejel 208.500 kron, upravni stroški pa znašajo ogromno svoto 49.700 kron.

Vsega tega zavarovanja je dežela oddala drugemu društvu, ki javnosti ni znano, zase je ohranila zavarovalnine 122.500 kron. Teh zavarovanj je oddala drugemu zavodu (Rückversicherung), ker se boji, da bi morala sama v slučaju večjih požarov preveč plačevati.

Tako je tedaj dežela sprejela zavarovalnine 122.500 kron, za katero ima opravičnih stroškov 49.700 kron, to je 45% dohodkov.

Dežela plačuje pri tem zavodu ogromno denarja povrh:

Prvo in drugo opravilno leto se je doplačalo	37.783 kron
tretje leto	43.971 „
četrto leto	25.113 „
peto leto	19.280 „
uradniku Hanel-u so dali	20.000 „

Vkup . 146.147 kron

In dr. Lemiš je govoril o petletnem jubileju tega zavoda! Če bi zasebnik tako gospodaril, mu prvo leto zapro podjetje, tukaj pa večina deželnega zbora dovoljuje vsako leto, kakor bogat oče zapravljevemu sinu, vedno novih podpor. Le da te podpore dr. Lemiš ne plača iz svojega, plačajo jih z davkom kmetov in obrtnikov, ki so, seve, dr. Lemiša in tovariše volili v deželni zbor.

Ko bi vsled teh podpor dežela zavarovala ljudem ceneje, kakor drugi zavodi, ne rekli bi nič, mislili bi si, nič ne de, saj denar pride v prid pogorelcem, a deželno zavarovanje ni ceneje, kakor zavarovanje drugih zavodov, in primanjkljaj prihaja vsled preobilnih opravičnih stroškov, ki so priča, da se ne gospodari dobro.

Darilo 20.000 kron.

G. Grafenauer je vprašal deželnega odbornika Hönlingerja zaradi odškodnine, ki se je baje dala bivšemu vodji deželne zavarovalnice, g. Hanel-u.

Hönlinger je odgovarjal, da so se v uradovanju oficijala Hanela godil nerednosti, in da je H. večkrat prosil, naj se odslovi. Nato se je uredila služba vodje in dala začasno Hanel-u. Predno je pa prišel novi vodja, bilo je želeti, da bi H. bil boljše deloval. Spoznalo se je, da je

nedostatno delovanje povzročila nezmožnost Hanelova, da se pa ta ni vedoma pregrešil zoper svojo dolžnost (dass eine bewusste Pflichtverletzung nicht vorliege). Treba je bilo gospoda odsloviti, a ni bilo povoda. Dne 13. marca je H. zopet prosil, da se naj odslovi, in ugodilo se je prošnji, in dalo se mu je 15.000 K in 5000 K se je plačalo za neki dolg. Tako je pojasnjeval Hönlinger neko nerazumljivo stvar!

Dežela si je naročila od nekod uradnika. Le-ta je delal nerednosti in hotel biti odslovljen. Če uradnik dela nerednosti, se ga lahko prisili k rednemu delovanju, ali pa izpusti iz službe. Tukaj pa pravijo gospodje, da nerednosti ni delal hoteč, marveč, ker ni bil zmožen, in zato ga niso mogli odsloviti ter so mu dali 15.000 kron poboljška — ne iz Lemiševga premoženja, marveč iz deželne blagajne, in plačali so mu neki dolg v znesku 5000 kron!

Stvar je skrivnostna! V imenu davkoplačevalcev terjamo od deželnega odbora povoljnega odgovora!

Če je g. Hanel nezmožen, zakaj ga je deželni odbor sprejel v službo in zakaj obeta poprej nezmožnemu človeku take grozovite plače?

Že dalj časa čutimo, ali zdi se nam, da se v deželnih uradih kaj radi sprejemajo — verski odpadniki. Ne vemo, ali je Hanel med temi, a jasno je, da deželni odbor ne pazi dosti, da bi dobil zmožne uradnike. Če bi se še drugod godile tudi take nerednosti, kot se priznavajo tukaj, potem bi seveda umeli, zakaj deželni zavodi ne morejo prosperovati. Slovesno se mora ugovarjati proti taki porabi — ljudskega premoženja. Krvavo pridelani denar se ne zлага v to, da bi kateri mogotec v deželi dajal potem svojim ljudem poboljške, kakor natakari v gostilni. Dokler se ta stvar ne pojasni, smo opravičeni sumničiti najslabše, in žal bi nam bilo! Čeravno je deželni odbor nemško-naroden, vendar smo gospode doslej smatrali za poštenjake; če nam te stvari ne pojasnijo, se bo morebiti to mnenje prevrnulo.

Čuditi se moramo liberalnim poslancem in liberalnim časnikom. Zakaj se ti ne oglašijo? Mar jih ima dr. Lemiš vse na vrvi, kakor lovec psičke. Spusti jih, kadar mu je ljubo, sicer pa jih vlada in vodi s svojim bičem. Fej vas bodi! Imeli bi dolžnost, zastopati delujoče ljudstvo, a zastopa ta liberalna gospoda le voljo svojega poveljnika milijonarja. Slovenci, posestniki in obrtniki, delajte pri volitvah, da dobimo drugih ljudi v deželni zastop, ljudi, mož, ki vam ne bodo imeli nič prikrivati.

Ta nestvor pa, ta svota 20.000 kron, plačana iz ljudskega denarja, ne vemo zakaj, svota, ki ni menda nikjer dovoljena in nikjer zaračunjena, ta gospodarski nestvor se mora javno pojasniti!

Skrbimo za tujce.

Poslanec Pupovac predlaga sestaviti iz deželnih poslancev poseben odbor, ki naj potrebno predlaga, da se povzdigne promet tujcev. Korošci se za to stvar vse premalo brigajo. Plinarske železnice se bodo otvorile in prišlo bo mnogo tujcev, za katere pa do zdaj nikakor ni

poskrbljeno. Govornik je poudarjal, da domača dekleta ne znajo dosti kuhati, da se za postrežbo jemljejo slabi tujci, domači fantje pa niso za kaj drugega rabiti kot za hlapce. Na železnicah se naznanjajo lepi kraji v Švici, domačih pa se ne naznanja. Predlog se je odklonil.

Le-ta predlog briga zlasti nas Slovence. Najlepše jezero — Vrbsko — je na slovenski zemlji, in tukaj bi bilo treba izuriti naše fante, naša dekleta in naše gospodarje. Tujci prinašajo premoženja v deželo, ali oni hočejo tudi varčno gospodariti. Postreči se jim mora fino, ali vendar ceno. Zakaj pa se pri nas ne naseljuje tujcev? Ker se za nje ni dosti skrbelo. Zakaj pa slovenska last prehaja tujcem v roke? Ker naši Slovenci gospodarski niso izurjeni.

Od tujcev ne smemo terjati, da bi v sezoni lastnikom vil dali toliko zaslužiti, da ti morejo živeti vse leto ob tem zaslužku. Zaslužek s tujci ostane postranski. Posestnik naj ostane posestnik, a dekleta naj se nauče fino kuhati in postreči, in fantje naj se izurijo, da bodo v sezoni postrežniki. Potem bodo lahko obstali. Tako pa je vse narobe, vse predrago tujcem, in en domačin za drugim zgine iz stare domačije. Ne tožimo: tujci nam odtujujejo ljudstvo, marveč izobražujemo narod, da si bo znal pri tujcu kaj zaslužiti, da bo pa vendar pri tem ostal katoličan in Slovenec.

Preosnova občinskega volilnega reda.

Dne 9. novembra predlagal je poslanec Ghon, da se prenaredi občinski volilni red. Predlog hoče, da se upeljejo druge določbe za kmetijske občine in druge za občine, kjer je več delavcev. Naj se uvede četrti volilni oddelek za vse tiste, ki zdaj nimajo volilne pravice, ako imajo od postave določene lastnosti. Volilci drugih oddelkov nimajo pravice voliti v tem. Razvrstitev pa se naj tako uravna, da tisti, ki plačujejo davke, ne bodo majorizirani. Volilna doba naj bo določena na 6 let, in če kak odbornik umre, naj ima pravico nastopiti tisti, ki je imel za voljenimi pri volitvi največ glasov.

S tem vprašanjem so se tudi v Gradcu že bavili, in tam je predlagala krščanska stranka, naj se volilni oddelki v bodoče ne delijo mehanično kar po davku, ki ga vsak plačuje, marveč naj se v občine voli v mestih po štirih oddelkih: 1. Posestniki hiš in zemljišč, 2. obrtniki, 3. omikanci (uradniki) in 4. delavci.

Da, ta red je pravi! Naravno se ljudje ločijo po poklicu, ne pa po davku, in da bi imeli tudi v deželni in državni zbor tako po stanovih voliti, doseglo bi se, kar krščanske stranke nameravajo že nad 30 let — zastopstvo interesov in stanov.

Koroške novice.

Slovenske matrike zopet zabranjene.

Kakor se nam poroča od več strani in kakor smo čitali tudi v škofiškem uradnem listu, je knezoškofijski ordinarijat zaukazal, da se morajo župnijske matrike tudi v popolnoma slovenskih krajih voditi izključno le v nemškem jeziku, dokler vlada ne izreče svoje besede. S tem ukazom je knezoškofijski

Kaj vse to pomenja, popraša še Bog in pošlje pogledat vse anjele krog, da naj sporoče, kaj dela in kdo, „ker dan's ni očetu nič meldano bló.“

Leté in bežé zdaj vsi na okrog povelje izvršit na neba obok. Vrnivši poročajo: „Mir je povsod, al' jutri praznuje Miklavžev se god.“

Vrnili se bili so angelci vsi, le sredi spalirja še enega ni. — „Kdo manjka?“ povpraša nató sam Gospod. „Slavoljub ni še, oče, prišel od nikod.“

A zdaj pa od daleč začuje se glas, pogrešani stopi pred angelski pas. Pokorno pokloni Bogu se na to, pristopi, poklekne in pravi tako:

„Čuj, oče nebeški, kaj šunder letá pomeni, ki sliši se gor do neba: Pred mestom Celovcem Miklavž zdaj sedi in s škratom in Favstom tam „sejo drži“.

Poslušal sem „zicengo“ dolgo jaz to, ker kregali so se, komu gre blagó. Pisáli in črtáli imena vse vprek, pri enem pa vnel se poseben je kreg.

To Franca je bila. Je pač že tako, da deklet je vredno junaka letó: Je pridna, pobožna in v cerkev tud' gre, Oči pa ima take, da kar se blešče.

Tako se deklíčev popis je glasil, ki naj od Miklavža darov bi dobil. A vstal pa je Favst. Zmencá si roké, naviha si brke in tako-le začne:

„Poznam jaz dekleta, verjemi meni, ki tuhtam in pišem pregrehe ljudi; i ona pri meni zapisana je, in v bukve „ta črne“ zarisana je.

Da brhka in lepa je punca, to vem, da fantom celovškim dopada se vsem,

v Celovcu pa si ne izbira srcá, ker drugemu njena ljubezen veljá.

Pošilja mu karte in prosi Boga, da njega kedaj bi ji dal za moža; gotovo ji žalosti počí srcé, če njega objele bi tuje roké.

Čuj dalje novice še, oče Miklavž, ki vse so resnica, nikakor ne plavš: v teater tud' hodi, se plesat učí, pri plesu mudi se do pozne noči.“

Ko sliši to starček, se pa razjezi, in parkeljnu slina se koj pocedi: češ, dobro se Favst je dekleta prijel, gotovo še jaz jo med svoje bom štel.

Zapisnik se sklene, podpisan od vseh, ki pravi, dekle obiskati je greh, da gre se z darovi med druge ljudi, le Franci poredni se nič ne pusti.“

Ko angel to zgodbo je bil dokončal, Bog oče nebeški s prestola je vstal. In ni mu po volji razsodba bilá, saj on sam dekleta najboljšé pozna.

Saj v cerkvi jo vidi on večkrat molit', za mater, očeta, za brata prosit'; če enega ljubi, naj drug' mu pove, da laziti treba ni dalje krog nje.

Naj hodi v gledišče in tudi na ples, saj hudega nikdar še ni bilo vmes; sicer pa jo Zorko zmer spremlja zvesto, in zraven jo čuva še sveto okó.

„Dobilo bo dekle, kar sama želi!“ razsodba očeta nebes se glasi. — Nato pa zapel je zbor angelski v krogu svet, svet in presvet vsedobrotnemu Bogu.

Glej tedaj, moj precartani Tine, še celo Bog ima rad mojo Franco, zakaj bi je pa potem jaz ne

imel. Je pa tudi res fletna puntelca, da si boljše ne želim, no, in če me včasih malo okrega, saj zaslužim, ker Barigeljc včasih tudi še katero naredi narobe. Želim ti le, dragi Tine, da bi sveti Miklavž tudi tebi pripeljal takšno Franco in zraven pa tudi steklenico tinte, da boš sporočil, kako je tebi prerahljal špicbartel kosti. Jaz se bom že tudi še kaj oglašil. Do tačas pa te pozdravljam in ti podajam desnico črez hribe in doline ter ostanim do mrzlega groba tvoj Dr. Barigeljc.

Nemška kultura. V veži neke temotne hiše v New Yorku so našli truplo malega dekletca, katero so kasneje spoznali, da je na surov način umorjeno nezakonsko dete 23 letne Nemke Agnes Reinault, katera živi s 37 letnim vdovcem Gustavom Dinzerjem v hiši št. 431 zap. 45. ulica. Njega in njo so zaprli. Truplo nesrečnega otroka je grozno razmesarjeno. Lubanja na levi strani je prebita, levo lice je s šivankami prebodeno, gorenja ustna preklana, na zadnjem delu glave je velika rana in vse truplo je zatečeno vsled neusmiljenih udarcev s pestmi. Oče nedolžnega umorjenega otroka nima z umorom ničesar opraviti. Že pred meseci je dal imenovani ženski večjo svoto denarja. Nato se je spoznala z imenovanim Nemcem, kateri ima troje svojih otrok, radi katerih je mlado deklico vedno pretepal, dokler je ni končno umoril. Ko so živinsko dvojico zaprli, bila je njuna obleka krvava.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

ordinarijat storil nekaj, kar najodločnejše oporeka ne samo dolgoletni praksi, temveč tudi tako jasno izraženemu mnenju knezoškofa dr. Kahna samega, da imamo namreč Slovenci pravico do slovenskih matrik. Kajti ako bomo čakali na odločitev s strani vlade, bomo pač prej vsi nemško vpisani v mrliški knjigi, predno se nam bo priznala pravica slovenskega vknjiževanja. Vsekako pa naj se nikar ne misli, da bomo pustili stvar zaspati, ne, v najkrajšem času bomo nastopili z vso odločnostjo za svoje pravice, pa naj bo to onim, ki nam jih odtegujejo, prav ali ne. — Da pa tudi vlada smatra slovensko vknjiževanje za popolnoma pravilno in postavno, kaže prav jasno odgovor deželnega predsednika na interpelacijo posl. Dreyhorsta v koroškem deželnem zboru. Ta odgovor se glasi dobesedno: „Nadalje so me interpelirali gospodje Dreyhorst, Pinteritsch in tovariši zaradi nepravilnosti pri vodstvu krstnih, poročnih in mrliških knjig. Gospodje pravijo, da se je slovensko vknjiževalo in da so se krstna in rodbinska imena samovoljno premenjavala. Nato odgovarjam sledeče: Znan je en sam slučaj nepravilne vknjižbe. V tem slučaju pa so že cerkvene oblasti vse potrebno ukrenile. Ako bi se taki slučaji pomnožili, bom poskrbel, da se odpravijo take nepravilnosti.“ — Ako bi vlada smatrala slovensko vknjiževanje za nepravilno, potem bi ji pač ne bil samo eden slučaj znan, temveč ogromno število, ker so sedaj že skoraj vsi slovenski duhovniki vodili matrike v slovenskem jeziku. Potemtakem pač ni težko uganiti, komu ne ugajajo slovenske matrike!

Miklavžev večer. Kakor smo že naznanili v zadnji številki, priredi slovensko delavsko društvo v Celovcu dne 10. decembra „Miklavžev večer“. Lani je bila enaka prireditev tako dobro obiskana, da so bili prostori skoraj premajhni, nadejamo se torej, da bomo imeli tudi letos enako udeležbo. Na sporedu je petje, tamburanje, veseloigra, in kar bo gotovo vsakega zanimalo, posebno pa naše maličke: prihod Miklavža v spremstvu angelov, parkeljnov in vseh mogočih prikazni iz pekla. Miklavž bo delil dobrim malim in velikim otrokom darila, za hudobne pa bo imel lucifer pripravljeno svoje peklenko brezdnino in pa debelo butaro brezovk. Ker pa Miklavžu ne bo mogoče vseh darov vlačiti s seboj, bi bilo pač primerno, da bi mu dobri ljudje nekoliko pomagali, za kar jim bo gotovo hvaležen. Posebno pripravno bi bilo, ako kdo želi, da bi prijatelj ali prijateljica, ki se udeležijo Miklavževega večera, dobil kako posebno darilo, da odda isto od 6. decembra naprej ali v uredništvu „Mira“, ali pa vsaj zvečer pri blagajni. Biti mora vse dobro zavito in opremljeno z naslovom obdarovanca. Da so posebno za velike otroke pripravna posebno šaljiva darila, je samoobsebi umevno. Končno bo tudi Miklavž razdelil dobrotke šaljive loterije. Na svidenje torej pri Miklavževem večeru.

Vrba. („Los von Rom“ in slovenski otroci. — Častna izjava.) V št. 8 v Celovcu izhajajočega perijodičnega lista „Mir“ od 23. februarja t. l. je bil objavljen članek, v kojem se nahaja glede na g. Ivana Jasser, posestnika vile na Vrbi, vrsta zelo hudih žaljenj in sramotitev, ki so naperjena deloma zoper osebo navedenega, deloma pa zoper delovanje istega kot načelnika podružnice nemškega šolskega društva na Vrbi in pa kot člana bivšega slavnostnega odbora za proslavo stoletnega Schillerjevega spomina.

Zlasti se je istemu očitalo sovražno in zaničljivo obnašanje napram napravam katoliške cerkve in nečastno postopanje, izsesavanje in zatiranje Slovencev iz Vrbe in okolice.

Podpisani Anton Ekar, bivši urednik „Mira“, izjavljam, da je bil ta članek brez moje vednosti objavljen, bodisi da sem ga ob sestavi in pregledovanju lista prezrl, bodisi da je za moj hrbtom v list prišel. Ker priznavam, da se je po vsebini tega članka g. Ivan Jasser v najhujši meri moral žaljenega čutiti, globoko obžalujem ta dogodek in prosim g. tožnika Ivana Jasser za storjeno žalitev javno odpuščenja.

V Celovcu, dne 23. novembra 1905.

Anton Ekar.

Vrba. („Los von Rom“ in slovenski otroci. — Častna izjava.) V številki 8. od 23. februarja 1905 perijodičnega lista „Mir“ bil je pod naslovom Vrba („Los von Rom“ in slovenski otroci) objavljen članek, v katerem se je sudi-markino podružnico „Zgornji Rož“ v Rožeku in pa nemške uradnike kot člane slavnostnega odbora za proslavo stoletnega Schillerjevega spomina grdilo in sramotilo. Zlasti so se v tem članku imenovana podružnica in pa nemški gospodje uradniki na Rožeku imenovali fakinaža in šleve ter se jih je dolžilo, da meso in maščobo slovenskih otrok pohrustajo, ravno tako, kakor je storil Herod z betlehemskimi otroci. Dalje se v zadevnem članku svari slovenske starše, da naj ne pustijo svojih otrok sodelovati pri nemškutarski komediji in se imenovani obdolžujejo, da na Slovence pljujejo. Končno se o sudi-marki še trdi, da je smrdljiva. Radi tega članka

so sudi-markina podružnica „Zgornji-Rož“ v Rožeku in pa gospodje Janez Pirker, c. kr. okrajni sodnik, Rikard Unger, c. kr. avskultant, Andrej Benedeizig, c. kr. sodni kanclist, Friderik Kroch, c. kr. davkar, Ferdinand Nagl, c. kr. davčni kontrolor, Avgust Pernotul, c. kr. davčni praktikant, dr. Winkler, c. kr. notar, in Janez Wagner, c. kr. poštar, vsi v Rožeku, tožili Antona Ekarja kot odgovornega urednika „Mira“ radi pregreška zoper varnost časti ter bi se o tej tožbi imela vršiti porotna obravnava pred c. kr. deželnim kot porotnim sodiščem. Jaz podpisani Anton Ekar obžalujem, da se je zgornji članek, vsled katerega so se zasebni tožniki morali razžaljene čutiti, brez moje vednosti objavil; preključujem v tem članku zoper gospodo zasebne tožnike naperjene obdolžitve v polnem obsegu in prosim gospode tožnike radi tega tudi meni neljubega dogodka oprostjenja.

Celovec, dne 27. novembra 1905.

Anton Ekar.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu so darovali: J. Žel nabral na Štajarskem 4 krone 20 vin. Prijateljska družba na Mostiču 8. Mohorjani v Logivasi 4. Mohorjani v Št. Juriju na Gozdanjah 4. Iz Dvora 3. Jerca Cviter iz Zahomca 5. Jože Kajžnik v Slatnah 40. Mohorjani v Št. Jakobu v Rožu (2) 18.20. M. Wutti mesto venca M. pl. Kleinmayr 5. Franc Trunk, pos. v Blačah 1. Al. Knafelc 2.40. Iv. Gomilar 1. Rajbenčan 1. Karol Mikl, pos. v Maloščah 1. N. Backo, sedaj v Trstu 10. Žagmošter na Brdu 28. Mohorjani v Bilčovsu 12. J. Traven, župnik na Obirskem 5. Iz nabiralnika pri Korajmanu 20 kron. Skupaj 120 kron 10 vin. Najpristronejša hvala!

Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu.

Št. Jakob v Rožu. „Iz zemlje naše so kali pognale — Mokrocvetiče rože nemčurije.“ Pilat si je bil umival roke, češ, nedolžen sem nad prelito krvjo, a delal je to zgolj le iz hinavščine. A drugače si mi, ki smo gledali zlate čase pobratimstva celega Št. Jakoba, umivamo roke, češ, mi teh sadov nismo zakrivali. Ja, to niso več mokre, to so krvavocvetiče rože nemčurije. Žalostne cvete, zares rože za pokopališča, poganja tisti napredek, tista kultura, katero so k nam prinesle osebe, ki se smatrajo za pionirje nemške prosvete nasproti slovenskemu nazadnjaštvu. In če ste v vetru sejali, bodete v viharju želi, če ste plevel sejali, ne pričakujte pšenice iz svojih poljan. Pa to je samo neko premišljevanje k žalostni resnici, ki jo Vam moram danes povedati. Ne smejo se sicer previsoko zaračunati žalostni pretepi, ki izvirajo na plesišču ali pa pri kartanju, pa slučaj, ki se je prigodil predzadnjo nedeljo, je prekriceča slika naših razmer. Junak dejanja je pa bil v treznem položaju, tako da se na račun pijanosti nikakor ne sme staviti žalostno dejanje. Ne bodem opisaval natančnega dogodka — spadalo bi to v kak kriminalroman nemčurskih vitezev — v suhih besedah povem resnico: šentjakobski hajlobratec je zaklal v sosednjih Podgorjah tamkajšnjega fanta, tako da je moral ta par minut potem umreti. Ne bi vam poročal tega, gosp. urednik, preveč sočutja imam s takimi zapeljanci, ko bi ta odločni hajlovec nekaj trenutkov prej ne bil zabavljaj na kraju umora črez mirne slovenske goste in se pred njimi bahal s svojim nemčurskim prepričanjem. Šele na odločne besede miriteljev je bil skril nemčurske svoje rogove, posebno ko se gostje niso hoteli ozirati na takšne vzgledne hvalisane nemčurske olike. In ta ubijalec ni bil mogoče kaka na skrivnem cvetoča roža nemčurskega vrta, ne, ta cvet je bil še njih ponos in njih veselje. Ne vem, ali je ta junak dičil svoj klobuk z izdajalskimi znamenji, pa toliko vem, da bi jih bil zataknil za svojo glavo, če bi jih le dobil. Zares neko Kajnovo znamenje se mi vidi že od nekdaj nemške barve za klobuki slovenskogovorečih ljudi. Le gor ž njimi, da nam bodo postala zares Kajnova znamenja bratomorstva. Samotar bi jim svetoval samo, da naj ogrnejo zdaj ta znamenja za čas, ko bodo pogrešali vrlega bratca, v črn pajčolan in vsaj tako pokažejo žalost svojo za zaklenjenim cvetom. Ne za njim, pač pa nad činom in nad drevesi, ki prinašajo take cvetove in sadove, žalujte vi, kakor žaluje vaš

samotar.

Dholica. (Nekatera vprašanja dholiski gospodi.) Kdaj je občina zidala prvo nadstropje na mežnariji? Kdaj bode račun za novo šolo sklenjen? Zakaj nova šola toliko stane, da še sami ne veste, koliko, in čemu ste jo zidali? Zakaj v novi šoli celo v prvem nadstropju moči, in ali se ne bojite, da bi vam šola nekega lepega dne ne razpadla? Čemu ste celo v zemljo polagali opeko, ki je bila z apnenim peskom mešana, in zakaj je bila opeka manjša nego bi imela biti. Čemu zahtevate

nemški krščanski nauk? Kdor na vsa ta vprašanja prav odgovori, dobi groš iz občinske blagajne.

Gozdanje. Da se ne bo mogoče mislilo, da je bivši predsednik našega društva napravil dolg ali porabil tisti dve kroni, po katerih smo povprašali, izjavljam, da smo bili mi po pomoti terjani. S tem preključem one besede. Dovoljujem si vprašati tudi bivšega predsednika, kako bi mi prišli do tega, da naj sedaj plačamo dve kroni dolga v neki gostilni, ko ne vemo za kaj, ter vrnemo bivšemu predsedniku vso čast s tem, da povemo, da je bil po nedolžnem vprašan in sumničen, in da se društvu ne bodo napravile zapreke, prosim da ta stvar utihne.

Jože Lesjak, tajnik.

Vernberg. Pred kratkim nas je zapustil naš rojak, iskren rodoljub, Jakob Spitzer iz Skočidola, ki je „Mirovim“ bralcem dobro znan po svojih dobro osoljenih dopisih in podlistkih, preselil se je v belo Ljubljano. Z njim izgubi naš kraj v narodnostnem gibanju mnogo. V kratkem času svojega javnega delovanja nam je napravil s svojim dramatičnim zborom in s sodelovanjem vrlih podravskih tamburašev več veselje in predstave, katere so prav dobro uspele, za katere je nastalo splošno zanimanje. Dne 17. septembra pri Hriberniku v Srejah pa je bila udeležba kar ogromna. Resnica je, da ima naš Radoslav za slovenski oder posebno prirojeno zmožnost. Radi temeljitega poznanja gospodarstva naših nemškutarskih županov je znal s primernimi predstavami, s svojim moškim nastopom, prikupljivim obnašanjem, lahko umljivim jezikom in govorniško spretnostjo nasprotnike neusmiljeno bičati ter poslušalce naravnost očarati. Nasprotniki, posebno naš privandran Robač, so mu metali polena pod noge, ga smešili, ga tako hoteli odvrgniti od njegovega delovanja. Ali on se ni ustrašil. Nadaljeval je započeto delo tako uspešno, da se je začelo Jeriho tresti (ki se menda ne boji nikogar razun Boga). To nam s svojo veliko spovedjo pove „B. Z.“ od 10. novembra 1905, ki nam sicer tako rada kaže svoje lepe zobe (o čemur bomo govorili še pozneje), in ki piše med drugim doslovno: „Dasiravno so prišli skoraj vsi naprednjaki, si je nova krščansko-socialna stranka vendar priborila pet sedežev v občinskem odboru, in bati se je v sedanjih razmerah, da bodo sledile še resnejše posledice.“ Res, žalosten in tužen je naš Gorotan, je dejal naš Radoslav pri svoji odhodnici, da za domačina-trpina naša rodna zemlja nima kruba! Vendar nas navdaja up, akoravno se težko poslavljamo od tebe, da ne bo večno, ker tudi nam se morajo „vremena zjasniti“. Torej le za kratek čas se poslovimo od tebe, dragi nam Rado, mi podravski Slovenci, in ti želimo mnogo sreče med kranjskimi brati z iskreno željo, da se prav kmalu vidimo na domači grudi, kjer bomo z neumorno požrtvovalnostjo in z uma svitlim mečem branili našo rodno zemljo do zadnje kaplje krvi. Torej živel! na zopetno svidenje!

Žabnice. Vesela družba je bila zbrana na večer dne 25. t. m. v tukajšnji gostilni g. Lakata v slovo našemu bivšemu organistu g. Josipu Kavčiču, kateri se preseli v Toplice na Kranjsko. Naglo je prešel večer v prijaznem pogovoru in lepem slovenskem petju, kakoršnega že dolgo ni bilo slišati. Gospod Kavčič, ki je bil neutrudljiv delovalec na narodnem polju, ostane nam žabniškimi Slovincem v najboljšem spominu. Bog ga živi na njegovem novem mestu, kjer gotovo ne bo imel pri svojem narodnem delu toliko in takšnih nasprotnikov!

Št. Janž v Rožni dolini. Pri nas se res krči narodnost od časa par let. Nič ni več slišati o našem lepem Št. Janžu, kateri je vedno slovel kot steber narodnosti tukajšnje okolice. Ali bomo mi, dragi Šentjanžani, res še nadalje spali narodno spanje? Pred šestimi ali sedmimi leti so se večkrat napravile narodne veselice in slavnosti, in ljudstvo se je svoje narodnosti res bolj zavedalo, nego se zavedamo dandanašnji. Bilo je to ljudstvu vesela zabava, bila nekaka potreba. A danes tega ne čuješ več, da bi se napravil kakšen shod ali narodna veselica. Tudi svoje domače zabave ne najdeš več, pri kateri bi imela priložnosti in se mogla naša mladina pošteno zabavati, da bi se navdušila v narodni zavesti. Kdo je temu kriv? Res je, moramo odgovoriti na to, ni ga, odkar je umrl naš vrli narodnjak Štih, da bi nas dramil iz narodnega spanja ter nas vodil k slogi, v kateri je moč, ni ga, kateri bi nam pomagal združiti naše moči, s katerimi bi se dalo v našem kraju mnogo doseči. Nas je precejšnje število fantov, krepkih, čvrstih, med katerimi imajo mnogi izvrsten dar petja, kateri imajo čvrste glasove. Dragi, stopimo skupaj, združimo se, napravimo, kakor v mnogih krajih, pevsko društvo, kajti sramota nam preti, ako ostanemo v tem oziru nazadnjaki. Res, sramota bi bila za nas, sramota za našo okolico, ako bi se res uresničilo to, kar se je čitalo v nekem nam nasprotnem listu takoj po smrti našega vrlega Štiha, namreč, da bode z rajnim vred počivala cela Rožna dolina in — občina. Kakor pa sedaj kaže, je v nekaterih ozirih res imelo prav

poročilo tega Slovencežra, pisca gori omenjenih besedi. Pomislite, ali to ni sramota za nas, ali nam ne napravlja to težke vesti, ali nas ne čaka odgovor, ako bi vsled nemarnosti pustili sovragu teptati svojih slovenskih mater? Ali bi ne grešili zoper četrto božjo zapoved, ako bi ne spoštovali nauke naših staršev ter se ne ravnali po istih? Ali se to ne pravi zaničevati svoje matere, očeta, ako ravnaš zoper njune nauke? Da, čitajte te besede, katere veljajo za vsakega in videli bode, da so moje misli in želje resnice. Torej skupaj na delo, skupaj v društvo! Delajmo, kakor so tukaj narisane moje misli, in prišlo ne bode do uresničenja tistih želj, katere imajo naši najhujši nasprotniki.

Podljubelj. Šesti občni zbor krščansko-socijalnega delavskega društva v Podljubelju se je 19. novembra navzlic slabemu vremenu prav dobro obnesel. Moštva je bilo, da se je kar trlo. Ob splošni pozornosti razlagal je kot prvi govornik g. Arnuš velik pomen splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice za delavske kroge; posebno natanko pa se je oziral na koristi, ki bi jih take volitve prinesle nam tlačenim Slovincem kakor Slovanom sploh. Slovani bi po takih volitvah dobili kakih 147 glasov večine, Nemci pa bi šli za 39 glasov nazaj. Govornikovemu izjavljanju so tudi socijalni demokratje pritrdjevali. Noben poslušalec pa se ni mogel dovolj načuditi korajžnemu nastopu drugega govornika, tovariša Wieserja. V začetku nas je sicer prosil, da bi imeli z njim malo potrpljenja, ker nastopi prvič kot ljudski govornik in je vsak začetek težak. Hvala Bogu, da tega ni bilo treba, zakaj z napeto pozornostjo je vse poslušalo mladega govornika, ko nam je v krasni slovenščini po številkah kazal na velikanske žrtve, ki jih sušica vsako leto zahteva osobito med delavci. Kot vzrok tej strašni sovražnici ubogega delavstva navedel je temne, prašne delavnice, prašno delo, slabo hrano, mokra, majhna stanovanja, kjer se stanuje, kuha in pere obenem. V takem stanovanju rodila se je prva „dera“. Nadalje je razlagal, dokler ni zboljšano materijelno stanje delavca, tudi ni upati na boljše razmere. Edina pomoč je, da se delavstvo organizira, in po svojih organizacijah dela na to, da se omogoči veliko bolnišnic za jetične. Vsi bi morali iti za enega, eden za vse. — Vsa čast mlademu govorniku, njegov res imeniten nastop bo gotovo še druge vzbudil, da v govorništvo poskusijo svojo srečo. Tudi g. Lauskarju se mora izreči zahvalo za njegovo predavanje. Vedeli smo sicer, da že samo ime Bošte nekaj pomeni, vendar od preprostega kmeta kaj takega nismo pričakovali. Hvala mu! K društvu je pristopilo zopet precej novih udov.

Borovlje. Odborniki puškarske zadrage, ali ne boste odgovorili poslancu Doberniku na njegov napad na puškarsko zadrugo, katero vi zastopate? Saj boste pač vendar vedeli, da je od zadrage odvisno vaše in vaših sodrugov blagostanje. Doba-vitelji vas itak dosti pritiskajo in izsesavajo in če se zadruga razdruži, — kar se bo gotovo zgodilo, ako ne dobite podpore, — potem vam bo šele slaba predla, ne morda zaradi pomanjkanja dela, kakor za časa Fiša, pač pa zaradi tega, ker boste morali delati s praznim želodcem za dobavitelje — zastoj! Potrudite se, dokler je še čas in storite svojo dolžnost!

Glinje. Že dolgo časa pričakujemo, da bi nas politično društvo blagovolilo počastiti s kakim zborovanjem in obče mnenje je, da bi bil ravno zdaj, ko se naša krajevna politika vrti okoli puškarske zadrage v Borovljah, pravi čas za to. Naš čili g. L. Zablačan bi nam z veseljem prepustil svojo precej veliko dvorano, kjer bi lahko zborovali. Prosimo tedaj slavno politično društvo, da obrne svojo pozornost v tem važnem trenutku tudi na nas in da nam pošlje gosp. deželnega poslanca Grafenauerja, kateri bi nam razložil, kako se je debatiralo v deželnem zboru za našo puškarsko zadrugo v Borovljah. Pri tej priliki bi tudi malo bolj natanko spoznali „visoko obzorje“ poslanca Dobernika, kateri hoče menda napraviti v kratkem v Borovljah zborovanje, da se bo seveda „po svoje“ opravičil zaradi svojega Borovljancem naklonjenega (!) nastopa v deželnem zboru. Pričakujemo pa od Borovljancev, da mu bodo pri tej priliki oprali glavo, da jo bo popihal kakor moker pes nazaj v Celovec.

Socijalni demokrat.

Iz Spodnjega Roža. Korošci smemo res biti ponosni na naše nemško-nacionalne poslance, ki znajo tako izvrstno delati, sem si mislil, ko sem bral podatke o našem deželnem zboru. Ti ljubezni gospodje menda res ne razumejo drugega, kakor da podpirajo razna zabavna društva, obrtni in razna koristna podjetja pa popolnoma prezirajo, ravno kakor da bi kmetje in delavci vzrastli in živeli v samih prijetnostih in obilnosti, kakor milijonar Lemiš, kateri že od svojega rojstva ni okusil kaj hudega. In čujte, čujte, ta milijonar je zastopnik ubožnega ljudstva! Moj Bog, ali smo Korošci

res s slepoto udarjeni ali kaj, da ne izpregledamo in ne pridemo do izpoznanja, da volimo milijonarja in druge slične bogataše za svoje poslance? Kako nemško-nacionalni poslanci zastopajo svoje volilce, spoznamo lahko iz govora, katerega sta imela Oraš in dr. Lemiš na zborovanju „bauernbunda“ 1. 1903 na Bistrici v Rožu. Oraš je takrat med drugim rekel: „Wir werden immer auf das hinarbeiten, dass die deutsche Sprache eine Staatssprache wird, wenn auch alles in Trümmer geht.“ To je: Mi bomo vedno na to delovali, da postane nemški jezik državni jezik, četudi bi šlo vse v kosce. No, za kaj takega se je g. Oraš menda prepozno rodil. Dr. Lemiš pa je rekel, da takrat, ko so imela nemška pevska društva svoj sestanek v Beljaku, nobeno društvo ni bilo tako burno pozdravljeno, kakor pevska društva iz Spodnjega Roža, namreč iz Bistric in Borovelj. Iz tega vidimo, da dr. Lemiš ne misli drugega, kakor na petje in godbo, ravno kakor bi bili to glasovi delavskih slojev, kateri kličejo po zboljšanju družabnih razmer. Zatorej, kmetje in delavci, združimo se, delajmo za povzdigo naše stanovske stroke, volimo v prihodnje moža, kateri ima srce za naš stan in narod, in ne ljudi, katerim je glavna reč zabava in nemški jezik.

Podkarnos. Veselite se z menoj in občudujte točnost naše pošte! 27. julija 1905 je g. J. Kuher naznanil meni, da bo kolavdacija novih orgelj v tukajšnji cerkvi v soboto 29. julija. Dopisnico je oddal na pošti Podgora 27. julija, kar priča poštni pečat. In to dopisnico sem danes, 20. novembra 1905. popoldne, po pošti dobil, torej je potrebovala skoraj štiri mesece, da je iz Podgore dospela v Podkarnos. V tem času bil bi polž celo svojo hišo lahko prinesel tako daleč. Kje je dopisnica, ki ima celo nemški naslov, obležala, meni ni znano, ker je pečat žrelske pošte nejasen, drugih pečatov pa ni videti. Bil sem v sitni zadregi, ker o kolavdaciji nisem bil pravočasno obveščen, človek pa more trpeti tudi gmotno škodo, če pošta točno ne deluje.

Megorje-Podgrad.* (Megorski župan Suschnig) je bil dne 10. novembra obsojen na tri dni zapora ali pa 30 kron denarne kazni, ker je zmerjal Janeza Lučovnika z „raubarjem“. Seveda sedaj govori župan, da to ni res, da obravnava še ni končana itd., ali obsojen je bil pa le. Možu seveda ni dosti za resnico, kajti poznamo ga. Lani pred volitvami je pač pravil ljudem, kako jim bo pomagal, če bodo z njim volili, ali besede pa le ni držal. V Podgradu je prišel v neko kmetjsko hišo, kjer se pravi pri Štrucu, in je rekel gospodinji: „Poglej, koliko otrok imaš, in vsi bodo berači, če boš s „ta črnimi“ volila.“ Žena pa mu je odgovorila: „če boš ti zmagal, bomo berači“. Volilec je denar obljuboval in rekel: „Vsak dobi en goldinar, ki gre volit.“ Obljubil je to Janezu Lučovniku in pa Ijeju Goričniku, ali goldinarja jim pa potem ni dal. Tako je z resnico pri županu Suschniku.

Janez Olip.

Tinje. (Naša šola.) Na tinjski šoli so se do letos učili otroci v prvem razredu slovensko brati in pisati. Vsak pameten človek mora reči, da je to prav, da se nauči otrok v šoli vsaj toliko, da zna brati in pisati svoj materin jezik. Da se uči nemško, je prav, da se pa uči slovensko, je pa tudi potrebno. Prvič, že potrebno, da vsaj lahko bere katekizem, in se tako lažje uči krščanski nauk. Drugič pa so otroci slovenskih staršev otroci, živijo in bodo živeli med Slovenci, in jim je torej znanje slovenščine gotovo potrebno vsaj ravno tako kakor nemščine. Tretjič, je velika neumnost v šoli takoj začeti z nemščino. Mali otroci, 6 do 8-letni, se tako in tako malo zamorejo naučiti; če se jim pa podaje pouk v neznanem jeziku, se bodo pa prvi dve leti naučili toliko kot nič. Brati bodo že znali nemško, pa ne bodo vedeli, kaj berejo. Četrto pa ne gre Tinjeanom v glavo, kako se je mogla šola brez njih privoljenja tako spremeniti. Prav nikogar niso vprašali, ali bi bilo to komu po volji ali ne. Čisto sami med seboj so to naredili — namreč naš krajni šolski svet. Pet mož, zastopnika šole, šolskega vodje, še k seji niso povabili. Ta in zastopnik cerkve nista ničesar vedela, kaj se namerava. In tako so jo potem tiho med seboj urezali: Abecednik vun iz šole! Tinjski otroci se ne smejo več slovensko brati in učiti! To bi bil menda greh (!?) in škoda. — Možje pri krajnem šolskem svetu so vsi rojeni Slovenci, živijo med Slovenci, dva izmed njih živita od Slovencev in govorijo večidel zmeraj slovensko. Zato pa slovenski jezik tako sovražijo, da ne morejo videti slovenskih knjig v šoli, zato so taki sovražniki slovenskih otrok, da jim ne privoščijo, da bi se učili slovensko brati in pisati. Star pregovor že pravi: „Več jezikov ko znaš, več veljaš“. Zato smo tudi za to, da se slovenski otroci nemško učijo, ker jim je to v korist, pa naj se učijo tudi slovensko, ker jim je to tudi v veliko korist. Naš krajni šolski svet pa hoče, da bi otroci malo znali, zato je sklenil, da se odpravi slovenski jezik. Ob vo-

* Za vsebino tega članka odgovarja uredništvo samo toliko, kolikor določa zakon.

litvah za državni zbor so rekli tukajšnji taki ljudje, ki hočejo naenkrat vse Slovence pohrustati, da se duhovniki zato tako trudijo, da bi zmagal Grafenauer, ker Grafenauer in duhovniki hočejo, da bi ljudje ostali zabiti, da bi jih lažje komandirali. Dober mu „apetit!“ kdor se da s takimi trditvami „futrati“. Kdo hoče, da bi ljudstvo ostalo nepoučeno? To hoče naš krajni šolski svet, ki ne pusti, da bi se materinega jezika naučili, kar bi jim bilo gotovo v veliko korist. Če obstane nova šola, se pa bodo otroci tudi krščanskega nauka veliko manj mogli naučiti, ker ne bodo znali brati katekizma in zgodbe. Torej hočejo ravno tisti, da bi ljudstvo ostalo zabito in nepoučeno, ki to pravijo o duhovnikih. — Toda Tinjčani so pametnejši kot krajni šolski svet, zato so rekli: Nič se ne sme izpremeniti brez našega privoljenja! Mi smo, ki plačujemo šolo. Zato mora biti tudi taka, kakoršno mi hočemo. In mi hočemo, da se otroci naučijo nemško in slovensko, ker oboje jim je potrebno. In nato so naredili prošnjo na deželni šolski svet, da naj ostane šola, kakor je dozdaj bila. Podpisalo jo je 88 posestnikov oziroma nekaj staršev, ki sicer nimajo posestva, pa imajo za šolo godne otroke. Bomo videli, kaj zdaj ukrene deželni šolski svet na sklep krajnega šolskega sveta, ki je menda mislil, da lahko stori, kar se mu poljubi, ne da bi starše vprašal, kakor zahteva postava. Tinjčani pa ostanite trdni in se ne dajte pregovoriti!

Ruda. V nedeljo, 12. t. m., popoldne je šel Kancijanov sin, Jožef Muhen, 22 let star, za kratek čas malo na lov, seveda brez lovske karte. Vsled neprevidnosti se mu puška sproži, ga zadene v desno nogo in nevarno rani, da je pone-srečenec trpel grozne bolečine. Ko domačini strel zaslišijo, prihitijo na pomoč; pa namesto da bi ranjenega zanesli domu in rano skrbno zavezali, ga peljejo, ker je sam tako zahteval, v Grebinj k zdravniku g. dr. Marušiču. Malo še živega pripeljejo tja, ali pomoči ni bilo več. Na poti je izgubil preveč krvi. Prejel je še prej sv. poslednje olje in potem sklenil svoje mlado življenje.

St. Danijel. Ker je dobil g. šolski vodja Kuraš radi bolezní daljši dopust, ga nadomešča tri dni v tednu g. Andrič, šolski vodja v Tunelu. — Poročil se je dne 20. novembra Simon Sonjak, posestnik Zvonikove kmetije, s Črešnikovo hčerjo. Oba sta iz vrlih narodnih obitelji. Mlademu paru želimo mnogo srečnih let!

Jezerko. Našla se je pri nas brzovjavka, katera se tiče zadnjih volitev v državni zbor. Brzovjavka se glasi tako-le: „Gross, Bad Vellach. — Bietet alles auf für Seifritz. Grosse Gefahr. — Dobernigg.“ Slovensko: „Gross, Bela. — Postavite sve na noge za Seifritza. Nevarnost je velika. — Dobernigg.“ — Tu se vidi, kako so bili Nemci v strahu pri volitvah, v resnici so se jim hlače tresle, dasiravno so se bahali, da bodejo zmagali z velikansko večino. Pripomnimo naj še, da je Gross posestnik belskega kopališča.

Spodnji Dravograd. (Otrok je zgorel.) V soboto, 25. t. m., se je zvečer pri tukajšnjem peku Rotleitnerju zgodila grozna nesreča. Mati je štiriletnega sinčka vsled nujnega opravljanja za trenutek pustila samega v kuhinji. Otrok se je med tem časom spravil k ognjišču. Pri tem se mu je vžgala obleka ter začela na njem goreti. Ko se je mati vrnila, našla je otroka v strašnem položaju. Začela je takoj gorečo obleko trgati z njega in se je sama pri tem na rokah neznatno opekla. Zgorela je na otroku vsa obleka, da je bilo vse truplo ožgano. Otrok je vsled strašnih bolečin kmalu umrl. Starši, ne puščajte svojih otrok samih brez nadzorstva!

Človekoljubno delo. Na Dunaju se je ustanovilo društvo „Leopoldineum“, katerega namen je skrbeti za največje ubožce med ubožci, namreč za pohabljenе otroke. Ako se pravi, da so ti pohabljeni res največji reveži med vsemi drugimi ubožci, je pač resnica, kajti takemu revežu je zaprt pot do vsakega boljšega in lažjega pridobivanja vsakdanjega kruha. Ne preostaja mu drugega, kakor prijeti za beraško palico in od hiše do hiše prositi. Kolikokrat se zgodi, da zaničuje takega reveža njegova lastna rodbina, izogibajo se ga njegovi vrstniki, osamljen, je popolnoma prepuščen svoji revščini. Društvo „Leopoldineum“ ima namen zgraditi poseben dom za pohabljenе obojega spola ne glede na njih narodnost in vero, za celo Avstrijo. Z vsemi pripomočki zdravniške znanosti se bo skušalo pohabljenem zboljšati njihovo telesno stanje, obenem se bo pa tudi skrbelo s primerno vzgojo zato, da jim bo lažje služiti svoj vsakdanji kruh. V ta namen pa potrebuje društvo velikih svot, za katere je navezano le na tujo dobrosrčnost in usmiljenost. Društvo sprejema darove vsake vrste, v gotovini, posesti, vrednotah itd. Društvo je tudi založilo dobrodelni kolek po 1 in 2 vinarja in sicer za slovenski del Koroške s samo slovenskim napisom ter se obrača na dobra srca našega ljudstva, da bi z ozirom na dobri namen društva v najobilnejši meri poseglo

po tem koleku. Ravno tako prosi društvo posameznike, da bi sprejeli ta kolek v razprodajo. Naslov društva je: „Leopoldineum“, Dunaj I., Himmelfortgasse 5.

Tehniški slovar. Lani spomladi se je v „Slovenski Matici“ ustanovil odsek za izdavanje „nemško-slovenskega tehniškega slovarja“. Izmed Maticinih odbornikov so poleg načelnika ravnatelja Šubica stopili v odsek: ravnatelj Senekovič in pa profesorji Bartel, dr. Ilešič, Pleteršnik. Zapisnikar je tajnik Lah. Odsek se je pomnožil s tehniški strokovnjaki. V odseku je zastopana tudi trgovska in obrtna zbornica po svojem tajniku dr. V. Murniku. Odsek je imel doslej pet sej, v katerih se je izvršilo že več pripravljalnih del. Odsek si je nabavil iz kredita, ki mu ga je dovolila „Slovenska Matica“, več vnanjih slovarjev kot vzorce za delo. Strokovnjaki izpisujejo Wolf-Pleteršnikov slovar. To delo neki dobro napreduje in v utegne biti do prihodnjega poletja gotovo. Podjetje krepko podpirajo tehniški dijaški klubi v Pragi, na Dunaju in v Gradcu. Za podjetje se sicer zanima tudi občinstvo. Po navodilu, kako nabirati pojme tehniške vsebine (dobiva se v društveni pisarni „Slovenske Matice“), je dokaj vprašan. Več gradiva so že poslali ali pa dali na razpolaganje gospodje: učitelj Bezlej in dvorni kaplan Steska v Ljubljani, poštni oficijal Wisjan v Trstu, slovenski tehniški v Pragi po stud. ing. I. Rusu, pravnik I. Modic na Dunaju i. dr. Odsek jim izreka za to prijaznost in za marljivi trud pri srčno zahvalo in izraža toplo željo, da bi našli obilo posnemalcev. Slovenske trdke tehniške smeri se uljudno naprosajo, da bi dale odseku svoje kataloge na razpolaganje. Hvalno je tudi omeniti krepke podpore „Društva čeških arhitektov in inženierjev“ in pa „Spolka čeških železniških uradnikov“ v Pragi, ki sta odseku s svojimi strokovnimi publikacijami na uslugo.

Iskrena prošnja.

Na kvaterno sredo, dne 20. decembra t. l., nameravamo v naši „Narodni šoli“ napraviti deseto božično slavnost. Da bomo mogli tudi letos naše otroke, ki so po večini otroci ubogih staršev, obdarovati s primernimi darovi, posebno z obualom in obleko, obračamo se zaupljivo do vseh slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, da bi tudi letos naše šolske mladine ne pozabili in nam blagovolili poslati blagohotnih darov v blagu, posebno pa v denarju. Ker nas pa od božične slavnosti loči le še kratek čas in ker imajo naše č.č. sestre z nakupovanjem in prireditvijo darov za toliko otrok silno veliko posla, usojamo si prvi prošnji dodati še drugo ponižno prošnjo, da naj bi preblagi dobrotniki blagohotne darove blagovolili prav kmalu poslati. Za vso dobrotljivost se že v poprej presrečno zahvaljuje

vodstvo „Narodne šole“.

V št. Rupertu pri Velikoven
dné 18. listopada 1905.

Društveno gibanje.

Pevsko in izobraževalno društvo „Slavček“ v Škofljah napravi prihodnjo nedeljo, dne 3. decembra popoldne ob 4 uri v gostilni pri Miklavcu v št. Ilju javen shod. Spored: „Lurška pastirica“, igrajo dekleta. „Kmet Herod“, igrajo fantje. Govori in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliče v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom
Ivan Hoff
in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
» 1/2 » 50 »
Dobiva se povsod.

Dopisi.

Spodnji Rož. (Sad naših slavnih utrakvističnih šol.) Zahteva po prenaveditvi naših ljudskih šol je čim dalje glasnejša. Slabe posledice sedanjega šolskega pouka se kažejo vsak dan v ostrejšem nasprotju s pravim namenom ljudskih šol. Naj to pokažem na resničnem slučaju. Ko je „Mohorjeva družba“ razposlala društvene knjige, dam deklici, katera hodi v prvi razred od samih Slovencev obiskane, trirazredne utrakvistične šole v Rožni dolini, da mi prečita nekaj iz koledarja. Pa za Boga, človek bi gotovo ne

vedel, v katerem jeziku je knjiga pisana, sodeč po tem, kako je deklica čitala. Črke č, š, ž je izgovarjala kot č, črko z pa kot c, in vse je kazalo, da sama niti besedice ne razume. To je torej sad utrakvističnih, to je dvojezičnih šol, da otroci tega, kar bi lahko razumeli, ne znajo čitati, ono pa, česar ne razumejo, se jim ubija v glavo, kakor da bi vse zveličanje samo od tega prišlo! Na kateri podlagi se pa vendar uči v teh šolah, če ne na podlagi materinega jezika, se vpraša začudeno človek. Tu je menda slavna gospoda začela hišo pri strehi, ali celo z dimnikom staviti! Pa še hujski slučaj se mi je pripetil z ravno isto deklico. Vprašam jo, ko je prišla iz šole, ali je dobila nalogo in kakšno. Seveda besede „naloga“ ni razumela in moral sem ji tolmačiti z „avfgob“. Pove mi, da je dobila „rajtinge“. In pomagal sem ji računati. Izračunava, da je 18+7 petindvajset. „Torej zapiši petindvajset.“ „Ne znam.“ „Zakaj ne?“ „Ne vem, kako se pravi nemški.“ Šape mi je zmanjkalo pri tem odgovoru in nisem vedel, ali se norčuje, ali govori resnico. Tolmačim torej zopet „finfuncvancik“ in zapisala je to. In pomnite dobro, deklica hodi šele v prvi razred, kjer bi se moralo še slovenski poučevati.

Torej, slovenski starši tužne Koroške, vi, kateri izdajate trdo prislužene denarje za vzdrževanje dragih šol in učiteljev, vi, kateri s polnim zupanjem izročite svoje otroke tem šolam, da bi se kaj koristnega in lepega naučili, ali bodete še z mirno vestjo gledali to početje in vse to z molčanjem odobraval? Ali veste, da pade krivda med drugimi tudi na vas, če vaši otroci enkrat v življenju ne bodo mogli času primerno izhajati zaradi svojega neznanja? Ali bodete še zmerom ravnodušno gledali, da vaši otroci najplodnejšo dobo svojega življenja ubijajo z neplodnim ukom, da zaradi tega izgubijo veselje do uka in komaj čakajo onega trenutka, ko enkrat za vselej obrnejo hrbet šolskemu poslopju in vržejo knjige v najtemnejši kot podstrešja? Ali je to prava šola za življenje? Svita li se vam, kje so one „Verdummungsanstalten“, o katerih se v svetu toliko govori!

Na noge torej, slovenski starši, vi, kateri ste v skrbeh za blagor svojih otrok, najdragocenejšega zaklada, ki vam ga je podelil Bog! Povejte glasno, da imate pri odgoji svojih otrok tudi kaj govoriti, ne samo oni nemškutarski učitelji, ki z vami niti besedice slovenski ne izpregovorijo, ki si stavijo za glavno nalogo, da vam odtujujejo vašo lastno kri in pripeljejo vaše otroke v sovražni tabor, kjer vas bodo zatajevali in se vas sramovali! Zahtevajte glasno take šole, v katerih se bodo vaši otroci v razumljivem jeziku kaj koristnega naučili in v praktičnem življenju tudi uporabiti mogli. Če to zahtevate vsi soglasno, potem vaš glas ne bo ostal glas vpajočega v puščavi.

Tinje. Bil je lep jesenski dan. Zato ubere Hanzej pot pod noge in obišče svojega prijatelja Rupeja. „Dober dan, Rupej!“ „O, Bog te živi“, pravi Rupej. „No, kaj je pa kaj novega v Tinjah, ljubi moj Hanzej?“ „E, nič kaj prida“, se odreže ta. „Veš, ljubi moj Rupej, novo šolo smo dobili.“ „Kako to“, se začudi Rupej, „kako to? Še nisem nič slišal.“ „No, glej, ljubi moj Rupej, to je tako. V Tinjah, kakor veš, smo imeli dozdaj tako šolo, da so se otroci v prvem razredu učili nemško, in drugi in tretji razred sta bila čisto nemška. Bilo je torej za nemški jezik na naši šoli popolnoma zadosti poskrbljeno. In otroci so se v prvem razredu naučili slovensko brati, da sta se jim katekizem in »Zgodbe« mogla dati v roke. Ljubi moj Rupej, kaj misliš, ali je to prav, da se uči otrok krščanskega nauka v tistem jeziku, ki ga zastopi?“ — „To dà, dà“, pravi nato Rupej, „meni se celo zdi, če mi moja pamet prav dà, da je to edino mogoče. Kako se bo pa učil otrok krščanskega nauka v jeziku, ki ga ne zastopi? Postavim, nemški otrok se ne more učiti krščanskega nauka po slovenski.“ „Vidiš, moj cartani Rupej, jezik, ki ga otroci v Tinjah posebno iz prvega in drugega in večidel tudi iz tretjega razreda zastopijo in tudi lahko govorijo, je slovenski. Ali je tedaj pametno, da se tinjski otroci učijo krščanski nauk slovenski?“ „Ja, seveda. Kako pa misliš?“ „Le počakaj! Ali je pametno, da se otroci učijo v tistem jeziku molitvic v šoli, v katerem jeziku jih učijo doma tudi starši?“ „To je edino pametno“, pravi Rupej. „No, dobro, Rupej, me veseli, da ti tudi tako misliš kot jaz. Še nekaj te vprašam. V šoli se morajo učiti otroci krščanski nauk iz katekizma. Ali se pa morejo učiti iz katekizma, če ga ne znajo brati?“ „To je gotovo, ljubi Hanzej, da se ne morejo učiti iz bukvic, ki jih ne znajo brati. Toda zakaj me to vprašuješ?“ „Ja, glej, Rupej, pri nas v Tinjah bomo imeli od zdaj naprej tako šolo, da bodo imeli otroci slovenske katekizme, pa jih ne bodo znali brati.“ „Za božjo voljo, kaj pa so si zamislili Tinjčani? Ti, ta je pa maloverjetna.“ Hanzej: „Res

je, res, da bomo imeli tako šolo, če se nekaj prenavedi. Le to ni res, da bi si bili kaj takega zamislili Tinjčani, ne, ampak le pet generalov tinjskih je tako zapovedalo. Pravzaprav pa je bil le eden, in drugi so mu prikimali.“ Rupej: „Aha! zastopim te; ti misliš krajni šolski svet. Kaj pa drugi k temu pravijo?“ „Ja, drugi k temu pravijo, da se je krajni šolski svet najbrž naveličal svojega imenitnega (?) delovanja. Ker pa ne more otresti drugače raz ram svoje težke službe, je hotel Tinjčane prav hudo ujeziti, da bi mu pri prihodnjih volitvah vendar enkrat pokazali — fige. Zato jo je tako daleč zavozil, da je odpravil iz prvega razreda slovenski pouk.“ Rupej: „Kaj mi ti poveš! Ali pa bo tako ostalo? Kaj se ti zdi?“ „Bomo šele videli. Prošnjo, da bi ostala šola, kakor je do zdaj bila, smo že odposlali na deželni šolski svet.“ „No, Bog vam daj srečo in zmago!“ reče še nazadnje Rupej.

V Gradec. (Nekoliko odgovora.) Prošlo soboto zvečer je blagovolil v Gradcu neki fantič, kateremu bi bilo pravzaprav treba kupiti pri steklarju še neko znano posodico z gumijevim nastavkom, v svoji nadutosti prav sebi primerno zabavljati zoper naš list, koroško slovensko politiko in koroške slovenske dijakke. Ne zdelo bi se nam vredno odgovarjati takemu fantiču, ako bi se ne bilo to zgodilo v navzočnosti večje množice slovenskega visokošolskega dijaštva, katero, ne poznavajoč razmer, kaj rado sede na limanice takih kričačev, posebno ako so si le-ti pridobili renomé, da se „ne strinjajo“ z „reakcionarno“ politiko svojih očetov, kakor tehnik Šuklje, sin dvornega svetnika in državnega poslanca Šukljeja. Ta tehnik Šuklje se je osmelil vpričo velikega števila slovenskih dijakov imenovati „Mir“ — zakotni list, slovensko koroško politiko — zakotno politiko, koroške slovenske dijakke pa „kmetavse“, ki so na tako nizki stopinji, da čitajo „Mir“ in se sploh ne znajo obnašati. No, glede lista in politike naj si vleče g. Šuklje zapomni, da ga nikakor ne smatramo vrednim odgovora in mu edino svetujemo, da naj prebere Aškerčevo o „Pegazu in oslu“! Kar se pa tiče koroških slovenskih dijakov, pa radi priznamo, da ni nobeden tako nesrečen, da bi imel grajščaka za svojega očeta, in da vsled tega nimajo časa igrati vloge „gigrla“ po vseučiliških mestih. Poleg tega si pa koroški slovenski dijak šteje z opravičenostjo v čast, da se briga za svoje ožje rojake, da tudi stori kaj zanje že za časa svojih študij, ali pa se vsaj z marljivostjo skuša pripraviti za vzvišeni poklic narodnega dela med svojimi rojaki. Ako pri tem ne obleze vseh mogočih in nemogočih graških „salonov“ najdomoljvije vrednosti, mu more to v zlo šteti le kak pomadizirani frakar, ljudje pa, ki imajo kaj značaja, cenijo tako „kmetavstvo“, ker vedo, da je od takih „kmetavsov“ pač pričakovati resnega narodnega dela, dočim je od onih pričakovati le — pomade. G. Šuklje, pojdite se h koroškim slovenskim dijakom učiti dostojnega vedenja in narodne navdušenosti — oboje bi vam gotovo koristilo.

Listnica uredništva.

Jezersko: Ostalo prihodnjič.

Onim, katere zanima: One tri tožbe v vrbski zadevi, zaradi katere bi bil moral 5. decembra t. l. pred poroto, so ustavljene in stvar poravnana.

Golšovo: Na Vašo željo izjavljamo, da ste pač omenili delo g. Progarja v Vašem dopisu, da pa uredništvo dosledno črta vse priporočbe g. Progarja zaradi njegovega skrajno žaljivega nastopa napram listu in uredništvu. Gosp. Progar je tudi svoj čas odklonil vsako priporočilo svojih del v našem listu. Torej —!

Slovinci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gospé Izop, kosarske ulice številka 7.

Za novo

izdelovanje in prenovljenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, tabernakeljev, okvirjev ter svetih podob se priporoča

podobarska in pozlatarska delavnica

Jan. Coleš

v Celovcu, Živinski trg št. 9.

Priznana fina dela in nizke cene. Vsake konkurence zmožna, domača trdka!

Služba cerkovnika in organista

se odda do sredi decembra na Vratih, pošta: Unterthörl. Znanje slovenskega in nemškega jezika potrebno. Prošnje na: „Farni urad“, Vrate.

Kupujte národní kolek!

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu so dobili

krasne platnice

za knjigo: „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini“ od Jern. pl. Andrejka po ceni K 1.— za komad, po pošti 30 vin. več.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar izšel:

Anton Janežičev

nemško-slovenski slovar

(Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch).

Četrtri, predelani in pomnoženi natis

priredil Anton Bartel.

1905.

Dobiti je tudi

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Tretji, predelani in pomnoženi natis

priredil France Hubad.

Cena vsakemu: mehko vezan K 6.—, trdo vezan z usnjatim hrbtom K 7.20 (po pošti 30 vin. več).

Želodčne bolezni

so večkrat posledice zanemaranega slabega prebavljanja in se kažejo največkrat kot slab tek, otredlost trebuha, gorečica, napenjanje, slabosti, slab okus, glavobol itd. ter se večkrat razširijo v težko bolezen, ako se pravočasno ne odpravijo.

Kot izvrstno sredstvo proti vsem boleznim izhajajočim iz pokvarjenega želodca so se izkazale že desetletja kot Marijacejske povsod znane in priljubljene

Brady-jeve želodčne kapljice

vsled svojega tek vzbujajočega, želodec krepijočega in čistečega učinka.

Cena steklenički z navodilom K —80, dvojna steklenica K 1.40.

Pri kupovanju v lekarni zahtevajte izrecno pristne Brady-jeve želodčne kapljice in se ne dajte pregovoriti s kakim drugim izdelkom. Pazite na razvoj v rdeči škaltjici s podobo Matere Božje kot varstveno znamko in na podpis

C. Brady

Osrednja zaloga C. Brady-jeva lekarna, Dunaj, I., Fleischmarkt št. 1/385, razpošilja proti gotovini ali po poštnem povzetju za K 5.— šest majhnih ali za K 4.50 tri velike steklenice poštne prosto in brez nadaljnjih stroškov.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

„Goriško vinarsko društvo,“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Vzorci vin pošilja na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

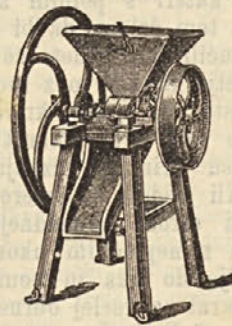
Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini št. 25.

Najceneje usnje za jesen

je dobiti

v trgovini z usnjem poleg gostilne „Kleeblatt“ na Novem trgu v Celovcu.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi ležišči za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za drobljenje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane itd. izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II./1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni izvirajoče od glist. Delujejo izborni proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Radi tega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena l. 1360.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.